

Záróvizsga tételek történelem szakmódszertanból

(osztatlan tanárképzés, levelező képzés)

2023

A vizsgázó diasor (prezentáció) bemutatásával fejt ki a tétel tartalmát. Mind a 16 tételből kell prezentációt készíteni. Ahol A és B tétel van, ott a vizsgázó választja ki, melyiket készíti el a kettő közül. Záróvizsgán érdemes biztosra menni: a prezentációkat pendrive-on is elhozni és felhőbe is feltölteni.

Egy-egy prezentációba címlap nélkül legalább 12, igényesen elkészített dia kerüljön. A felelet értékelésénél a legfontosabb szempont a prezentáció megfelelő szakmódszertani és diszciplináris terminológiával történő bemutatása.

A tételsor elsősorban a középiskolai történelemtanítás igényei alapján készült, mert a közoktatást érintő jogszabályok változása esetén általános iskolában tanító kollégák is kerülhetnek közpiskolai oktatásba. Akik 10 féléves képzésben vesznek részt, azoknak célszerű az 5-8. évfolyam igényei szerint kidolgozni a prezentációt – amelyik tételnél erre lehetőség van. De ők is, a 12 féléves képzésben és a levelező képzésben résztvevők is szólhatnak egy-egy téma általános- és középiskolai tanításban történő feldolgozásának különbségéről – amelyik tételnél erre lehetőség adódik.

1.

A) Hogyan dolgozná fel történelemórán a Rákóczi-mozgalomról a dualizmus korától a rendszerváltozásig alkotott narratívát?

B) Hogyan dolgozná fel történelemórán a Rákóczi-mozgalomról a rendszerváltozástól máig alkotott narratívát?

2.

A) Hogyan dolgozná fel fakultációs órán egy tetszőlegesen választott magyar történelmi téma alapján a történelemtanítás céljait a Rákosi – Kádár korszakban?

B) Hogyan dolgozná fel fakultációs órán egy tetszőlegesen választott magyar történelmi téma alapján a történelemtanítás céljait a dualizmus korában és a Horthy-korszakban?

3.

A) Milyen típusú feladatokban jelenik meg az aktuális közép és emelt szintű érettségien az antikvitás (görög-római kor)? Mutassa be őket és értelmezze az érettségi vizsga elvárásain keresztül a 2012-vel kezdődő vizsgálva!

B) A Jagelló-kor megítélésének fő elemei és azok változása a 19–20. században a történetírásban és a történelemtanításban.

4.

A) Az antik hatalomgyakorlás módszereinek bemutatása források segítségével történelemórán (görög demokrácia, római principátus stb.).

B) Hogyan mutatná be szöveges és képi források segítségével a kereszténység kialakulását, tanait és terjedését?

5.

A) A rendiség kialakulása és értelmezése a közoktatásban használt különböző források tükrében.

B) Hogyan jelenik meg a 18. századi magyar történelem a jelenleg használt középiskolai tankönyvekben? Mennyiben segíti/gátolja a jelenlegi tankönyvnarratíva és forrásbázis a kritikai gondolkodás fejlesztését és az ok-okozati viszonyok feltárását, valamint a problémaközpontú oktatást?

6.

A) A 20. század magyar történelmének megjelenítése a NAT-ban és a változó kerettantervekben.

B) A 20. század egyetemes történelmének megjelenítése a NAT-ban és a változó kerettantervekben.

7.

A) Hogyan jelenik meg a Reformkor a jelenleg használt középiskolai tankönyvekben? Mennyiben segíti/gátolja a jelenlegi narratíva és forrásbázis a kritikai gondolkodás fejlesztését, az ok-okozati viszonyok feltárását, valamint a problémaközpontú oktatást?

B) A 10-11. századi európai államalapítások értelmezése térképek segítségével.

8.

A) Milyen módszerekkel és feladatokkal dolgozná fel történelemórán a XIX. századi egyetemes- és magyar gazdaság- és eszmetörténetet?

B) Milyen módszerekkel és feladatokkal dolgozná fel történelemórán a XIX. századi egyetemes- és magyar népesedés- és társadalomtörténetet?

9.

A) Milyen módszerekkel és feladatokkal mutatná be a mohácsi vereséget és annak következményeit történelemórán?

B) Mutassa be, hogyan jelenik meg az Erdélyi Fejedelemség története (létrejöttétől 1690-ig) a jelenleg használt középiskolai tankönyvekben! A jelenlegi narratíva és forrásbázis mennyiben segíti/gátolja a kritikai gondolkodás fejlesztését, az ok-okozati összefüggések feltárását, valamint a problémaközpontú oktatást?

10.

A) Mutassa be Hunyadi János és Mátyás megítéléseinek változását Bonfiniótól napjainkig különös tekintettel Mátyás külpolitikájára! Vesse össze az értékelések változását a jelenleg használt középiskolai tankönyvek Mátyásról írt leckéivel!

B) Milyen típusú feladatokban jelenik meg a közép és emelt szintű érettségien a középkor világa?

11.

A) Mutassa be a magyar gazdaság fejlődését 1848-1914 között képi és kvantitatív forrásokon keresztül!

B) A szöveges források felhasználhatósága, kiválasztásuk szempontjai a magyarországi nemzetiségi kérdés és Horvátország kb. 1780-1918 közötti történelmének tanítása során.

12.

A) Milyen órai és órán kívüli módszerekkel dolgozná fel a hosszú 17. század (1591-1711) magyar történelmének Horthy- és Rákosi-korszakbeli megítélését?

B) Milyen órai és órán kívüli módszerekkel dolgozná fel a hosszú 17. század (1591-1711) magyar történelmének dilemmáit (pl. Habsburgok és Erdély szerepe, vallási kérdések) az 1990 utáni szakirodalom alapján?

13.

A) Az emelt szintű érettségiben megjelenő komparatív esszéfeladatok és értékelésük (választott témák alapján).

B) Az emelt szintű érettségiben megjelenő diakrón esszéfeladatok és értékelésük (választott témák alapján).

14.

Állampolgári tudatosságra nevelés a történelem órán 1848 témáján keresztül – szöveges források és feladatok segítségével.

15.

A) Globalizálódó kereskedelem és átalakuló gazdaság a 16. századtól az 1929/33-as nagy gazdasági világválságig. Milyen eltérő típusú forrásokkal tanítaná a témát egy emelt szintű érettségire felkészítő fakultációs órán?

B) Vallás és mentalitás a reformáció korától a XIX. század közepéig. Hogyan jelenik meg a kérdéskör a rendszerváltoztatás utáni középiskolai oktatásban?

16.

A) Hogyan mutatná be történelemórán a magyarok eredetéhez és a Honfoglaláshoz köthető különböző források (pl. szöveges és képi forrás, régészeti lelet, genetikai vizsgálat) értelmezését?

B) Mutassa be a középkori városra vonatkozó ismeretek oktatását képi forrásokon keresztül!